

Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaa
(Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannernullu Naalakkersuisoq)

Saqqummiussissut

Naalakkersuisut sinnerlugit matumuuna Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaa Inatsisartuni oqaluuserisassanngorlugu saqqummiuppara.

Kalaallit Nunaata siunissami ungasinnerusumi aningaasaqarnikkut imminut napatissinnaalernissaanut anguniagaqarnermi, isumalluutit pigisatta killeqartut pitsaasumik atorneqarnissaat pisariaqarpoq. Umiarsualivinnut mittarfinnullu aningaasaliinerit annertuumik aningaasartuuteqarfiusariaqarput. Sumiiffinnut niuernermik tunngaveqarluni ingerlatsiviusinnaanngitsunut inuiaqatigiit annertuumik tapiissuteqartarput. Innuttaasut akikitsumik, pitsaasumik inuiaqatigiillu aningaasaqarneranni akisussaaffeqartumik assartuussinermik atuisinnaanissaat Naalakkersuisut kissaatigaat. Taamaattumik 2009-mi oktobarimi Naalakkersuisut aalajangerput, Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitamik, uagut politikerit suliaasaqarfimmi pingaarutilimmi aalajangiisussanngorutta sakkussatsinnik suliaqarnissamik siunertaqartumik pilersitsisoqassasoq.

Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap 1. april 2011 isumaliutissiissutini Kalaallit Nunaanni attaveqaatini tamarmiusuni inuiaqatigiit aningaasaqarnerannik misissueqqissaarnemik imaqartoq tamanut ammasumik saqqummiuppara. Tamanut ammasumik saqqummiussinissap tungaanut ukiup aappaata affaata missaa atorlugu siusinnerusukkut attaveqarnermi suliaasimasut katersorlugit, nalilersorlugit suliarineqarnerilu ingerlateqqillugit ulapputtoqangaatsiarpoq. Suliaq annertoorsuuvoq, uangalu Naalakkersuisut sinnerlugit Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitaq, Professor Christen Sørensenimit sulianik ilisimasaqarluartumit aqunneqartoq suliarujussua pillugu qutsavigerusuppara.

Naluneqanngitsutut tunngavissanik, suliassat ataasiakkaat akilersinnaanerini ersersitsisunik suliaqarnissaq tamatigut ajornartanngilaq. Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap misissueqqissaarneri inassuteqaatalu aqutugalugit maannakkut uagut politikeriusugut sakkussanik atorluarsinnaasunik, nunap iluani attaveqaatinut suliat ataasiakkaat siunissamut ungasissumut akilersinnaassusiinut assersuussisinnaalersitsisunik peqalerpugut. Kisiannili erseqqissassallugu pingaaruteqarpoq, suliassap pineqartup aallartinnaasanut aallartinneqannginnissaanulluunniit inuiaqatigiit aningaasaqarneranni akilersinnaassuseq kisimi aalajangiisussaannngimmat – naak tunngavissat pingaarutilerujussuugaluarluni.

Taamaattumik tamatumunnga atatillugu erseqqissassallugu uannut pingaaruteqarpoq, Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaata pigilerneratigut ukiunut tulliuuttunut 20-nut aningaasaliinissamut malitassamik ataatsimoortumik peqalinnginnatta. Kisiannili inassuteqaatit, taamaallaat inuiaqatigiit aningaasaqarneranni eqqarsaatersuutinik tunngaveqartut pigileratsigit. Inaarutaasumik pingaarnersiunermik suliassat maannakkut uagutsinnut politikeriusunut tunniunneqarpoq, suliarlu taamaattoq nuna tamakkerlugu aningaasaliissutissat tamarmiusut eqqarsaatigalugit ingerlanneqartussaavoq. Taamaattumik

Naalakkersuisut sanaartornermut aningaasaliinissamullu periusissamik 2012-imi upernaakkut ataatsimiinnermi saqummiussissapput.

Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap annertuumik misissueqqissaarnerminut atatillugu inassutigaa, inaarutaasumik inerniliinissap anguneqarnissaanut suliassaqrfiit ilaat annertunerusumik misissueqqissaarfigineqassasut. Inassuteqaatit taakku sapinngisamik annertunerpaamik naammassiniarsimavakka. Tassalu suleqatigiissitamik, Sisimiut umiarsualivianik alliliinissamut pisariaqartitsinermi itisiliilluni misissueqqissaarnissamik siunertaqartumik aallartitsisoqarpoq. Misissueqqissaarneq Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap misissurqqissaarneranut naapertuuttumik sularineqassaaq, taamaalillunilu suliassaq taanna suliassanut allanut Isumalioqatigiissitamit sularineqarsimasunut assersuunneqarsinnaassalluni. Taassunga assigusumik Ilulissani umiarsualiviup allilerneqarnissaa misissuiffiqeqqissaarneqassaaq, taamatullu nunami namminermit mittarfiup isaariaasussap inissiffissaa pillugu inaarutaasumik aalajangiinissaq siunnertaralugu Nuummi mittarfinni pioreersumi silaannaap aalaruluttarnera itisiliiffiusumik misissueqqissaarneq aallartinneqassaaq.

Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiisutaani immikkoortut pingaernerit pingasuupput. Imarpik qulaallugu timmisartunut mittarfiup Nuummut imaluunniit Kangerlussuarmut inissinneqarnissaa, Nuummi umiarsualiviup allilerneqarnissaa kiisalu Kalaallit Nunaata kujataani mittarfiup Narsarsuarmiit Qaqortumut nuunneqarnissaa. Siusinnerusukkut oqaatigineqareersutut Nuummi mittarfiup siunissaa pillugu aalajangiisoqarsinnaalissappat, misissueqqissaarnerit amerlanerusut pisariaqartinneqarput. Suliassalli sinneri marluk inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut annertuumik iluaqutissartaqartut, aammalu nunami innuttaasunit amerlasuut aningaasaliissuteqarnermi iluaquserneqartussaasut takutinneqarpoq. Tamanna tungavigalugu inassuteqaatit taakku marluk Naalakkersuisut tapersernartippaat, kisiannili aamma pingaarnersuinermit tamarmiusumut ilaatinneqartussaapput.

Nuummi umiarsualiviup allilerneqarnissaanut pilersaarutit eqqarsaatigalugit pissutsinik, tassalu Namminersorlutik Oqartussat kisimiillutik umiarsualivinnik piginnittuunerinik atorunnaarsitsinissaq tungavigineqassasoq Inatsisartut siusinnerusukkut aalajangerput. Maannamut Nuummi umiarsualivissami containerersorfiusussami nutaami piginnittuusussat Namminersorlutik Oqartussanit, Sermersuup Kommuneanit, Royal Arctic Line A/S-imit aamma Aalborg Havn A/S-imit katitigaapput.

Attaveqaatini suliassat allat piviusunngortinneqarnissaannut atatillugu periaatsip taassuma malinneqarnissaa Naalakkersuisut siunnerfigaat. Taamaattumik Naalakkersuisut Mittarfeqrfiit ilusiligaanerannik allannguinnissaq piareersaleruttorpaat, taamaalilluni Namminersorlutik Oqartussat saniatigut allat mittarfinnut ataasiakkaanut aningaasaliisinnaanissaat aqutissiuunniarneqarluni.

Tamatta malugeriikkatsit Air Greenland A/S Dash 7-itoqqat Dash 8-nik nutaanik taarsersorlugit suliamik aallartitsisimavoq. Timmisartut taakku marluk assigiinngissutaat tassaavoq, Dash 8 pitsaanerpaamik sullissinnaassaguni mittarfinnik tannerusunik, tassalu mittarfinnik 1050 meterinik pisariaqartitsimmat. Taamaattumik mittarfiit naatsut atorneqartut 799 meteriusut tallineqarnissaat pisariaqartinneqarpoq.

Suliassanik Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitamit imminut akilersinnaanngitsutut nalilerneqartunik aallartitsinissaq Naalakkersuisunit kissaatigineqanngilaq.

Taamaattorli suliassat inuiaqatigiit aningaasaqarneranni imminnut akilersinnaasut piviusunngortinneqassasut Naalakkersuisut ersarissumik inassutigaat. Tassani imminut akilersinnaassutsip annertussusaa aammalu atuisut suliassanik ataasiakkaanik

iluaquserneqartussat amerlassusaat eqqarsaatigalugit pingaarnersiuiinissaq
anigaasaqarnitsinnut pingaaruteqarpoq.

Taamatut oqareerluta aamma suliassat ingerlannissaannut anigaasassaqtussaannitta
nakkutiginnissaa pingaaruteqartorujussuuvoq. Suliassaq ataaseq inuiaqatigiit anigaasaqarnerat
eqqarsaatigalugu imminut akilersinnaasutut naliliiffigineqaraluarpuunniit, anigaasat
pisariaqartinneqartut suli pissarsiarineqarsinnaanissaat pisariaqarpoq. Taamatuttaaq nunatta
anigaasaqarnerata artukkerneqannginnissaa sanaartorerullu annertuallaalinninnissaa
sianigissavarput. Suliassat anigaasaqarnikkut sulisussaqaarnikkullu illersorneqarsinnaasunik
sukkassusilimmik suliarineqarsinnaasunngorlugit pingaarnersiuisariaqalernerput tamatuma
kingunerissagaa ilimagineqarsinnaavoq. Pingaarnersiuiinissaq taanna sanaartugassanut
anigaasaliiffigisassanullu periusissami takkuttussami pissaaq.

Siunissami nunatsinni attaveqaatinik ineriartortitsinitta ingerlanissaanut pilersaarusiortluta
suliassarujussuit suliarisussanngorpagut. Suliassaq taanna siunissami ukiorpassuarni
ingerlasussaavoq, aammalu attaveqaatinik ineriartortitsinermi
piviusunngortinneqarsinnaasunik pilersaarusiornissaq nunatta siunissami ineriartornissaanut
pingaaruteqarpoq.

Ullumikkut Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap inassuteqaatai aallaavigalugit
pilersitsiviulluartumik ineriartuutaasussamillu oqallinnissarput qilanaaraara. Neriunarpoq
oqallinnermi tassani tamatta anguniagarput assigiissasoq, tassalu nunatsinni attaveqaatinik
naapertuunnerpaanik pilersitsinissaq. Taamatut oqaaseqarlunga oqallinnissaq Inatsisartunut
tunniuppara.